

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE**

Seduta tat-28 ta' Novembru, 2012

Citazzjoni Numru. 558/2002/1

**L-Avukat Dr Peter Caruana Galizia bhala mandatarju
tas-socjeta` estera GlaxoSmithKline Export Limited**

vs

Spiteri Maempel Limited

Il-Qorti:

Rat ic-citazzjoni mressqa mill-Avukat Dr Peter Caruana Galizia bhala mandatarju tas-socjeta` GlaxoSmithKline Export Limited li bih ippremetta:

Billi s-socjeta` estera attrici kienet tbiegh gamma ta' medicini (*pharmaceuticals*) u prodotti relatati lis-socjeta` konvenuta bhala distributrici taghha f'dawn il-gzejjer;

Billi b'ittra datata 25 ta' Settembru 2001 is-socjeta` estera attrici kienet tat avviz ta' terminazzjoni tar-relazzjoni

kummercjali taghha mas-socjeta` konvenuta u hatret distributur gdid ghal dawn il-gzejjer liema distributur kien ha bi ftehim il-konsenja tal-*saleable stock* kollu li kellha s-socjeta` konvenuta;

Billi fil-mument meta gie terminat il-kuntratt ta' distribuzzjoni kien hemm diversi fatturi pendenti mahrugin mis-socjeta` estera attrici fuq is-socjeta` konvenuta u illum il-gurnata il-valur totali huwa ta' liri sterlini hames mija u tmintax-il elf, tmin mija u hmistax punt decimali sitta tlieta (GBP518,815.63);

Billi l-valur tal-*saleable stock* li gie konsenjat lill-distributur gdid kien ta' liri sterlini mitejn tnejn u ghoxrin elf, tliet mija sitta u sittin punt decimali tmienja tmienja (GBP222,366.88);

Billi bi ftehim bejn il-partijiet is-socjeta` konvenuta giet kreditata b'*handling fees* fuq il-*saleable stock* li gie ritornat ta' hamsa fil-mija (5%) ekwivalenti ghal liri sterlini hdax-il elf, mija u tmintax punt decimali tlieta tlieta (GBP11,118.33);

Billi bi ftehim bejn il-partijiet is-socjeta` konvenuta giet ukoll kreditata bis-somma ta' liri sterlini erba' u sittin elf, sitt mija erba' u tmenin punt decimali tmienja erba' (GBP64,684.48) valur ta' xi prodotti skaduti, prodotti moghtija lil spizeriji bhala *trade promotions* u spejjes konnessi ma' *tenders* tal-Gvern inkluz *bank charges*, *handling charges* u multi;

Billi b'hekk il-bilanc dovut naqas ghal liri sterlini mitejn u ghoxrin elf, sitt mija hamsa u erbghin punt decimali disa' erba' (GBP220,645.94);

Billi s-socjeta` konvenuta ghalkemm interpellata kemm il-darba biex taqbel fuq il-figura tal-ammont dovut u biex tipproponi hi stess kif kienet bi hsiebha thallas l-ammont dovut, naqset li taghmel dan u dana minkejja l-ittra ufficjali tat-2 ta' April 2002.

Tghid ghalhekk is-socjeta` konvenuta m'ghandiex tigi kkundannata minn din il-Qorti:

1. thallas lis-socjeta` estera attrici kif rapprezentata s-somma ta' GBP220,645.94 illum ekwivalenti ghal cirka mija u tlieta u erbghin elf lira Maltin (Lm143,000), jew ammont ekwivalenti fi valuta lokali, skont il-kambju prevalenti fid-data tal-pagament effettiv, bilanc ta' somma akbar prezz ta' merkanzija konsistenti f'medicini (*pharmaceuticals*) u prodotti relatati;

2. thallas ukoll l-imghaxijiet legali b'effett mit-2 ta' April 2002 data tal-ittra ufficjali fuq riferita.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta li in forza taghha eccepjet illi:

L-eccipjenti ma humiex debituri tas-socjeta` attrici izda kredituri taghha fl-ammont ta' tmint elef sitt mija tlieta u disghin Lira Sterlina u tnejn u ghoxrin pence (Stg. 8693.22) kif jirrizulta mill-annessi dokumenti.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-kontro talba mressqa mis-socjeta` konvenuta fejn din, wara li ppremettiet illi:

Peress illi l-esponenti kienet tagixxi ghal diversi snin bhala agent tas-socjeta` attrici fid-distribuzzjoni u bejgh ta' medicini; peress illi s-socjeta` attrici b'ittra tal-25 ta' Settembru 2001 itterminat dan il-ftehim ta' agenzija; peress meta saret din it-terminazzjoni kien hemm diversi pendenzi bejniethom illi kellhom jigu likwidati bonarjament; peress illi s-socjeta` attrici talbet il-hlas tas-somma ta' GBP 220,645.94; u billi meta l-istanti ivverifikat din it-talba kif ukoll id-dokumenti relatati qabbdet awditur kwalifikat biex wara li jezamina d-dokumenti relattivi jipprezentalha rapport dwar il-konkluzjonijiet tieghu fir-rigward; peress li l-konkluzjoni raggunta mill-awditur kif sorretta mid-dokumenti analizzati minnu, jirrizulta illi wara d-debita kompensazzjoni is-socjeta` konvenuta hija kreditrici tas-socjeta` attrici fl-ammont ta' £Stg8693.22 kif

jidher mid-dokumenti annessi u kif ghandu jirrizulta ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Tghid is-socjeta` estera “GlaxoSmithKline Export Limited” ghaliex previa dikjarazzjoni illi avverat ruhha kompensazzjoni “ope legis” ma ghandhiex tigi kundannata thallas lis-socjeta` “Spiteri Maempel Ltd” is-somma ta’ tmint elef sitt mija tlieta u disghin Lira Sterlina u tnejn u ghoxrin pence (£Stg. 8693.22) ekwivalenti ghal Lm5584.39 skont ir-rata odjerna jew somma verjuri ohra skont il-kambju, fl-ekwivalenti flus Maltin bl-interessi legali ghar-ragunijiet fuq esposti.

Bl-ispejjez kontra is-socjeta` “GlaxoSmithKline Export Limited” li hija ingunta ghas-subizzjoni.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ta’ l-Avukat Dr Peter Caruana Galizia nomine ghall-kontro talba tas-socjeta` konvenuta:

Illi s-socjeta` estera GlaxoSmithKline Export Limited ma’ ghandha taghti xejn lis-socjeta` konvenuta stante li gia sar it-tnaqqis necessarju kontra l-fatturi pendenti fit-talba principali tac-citazzjoni u ghalhekk m’hemm l-ebda *set off* ulterjuri li baqa’ biex isir u wisq anqas kreditu favur is-socjeta` konvenuta.

Illi d-Dokument XY esebit mis-socjeta`konvenuta fih diversi partiti li gia` gew imnaqqsa kif ukoll diversi partiti li s-socjeta` konvenuta ma ghandhiex dritt ghalihom u sahansitra ammont ta’ *commission* fuq invoices mertu tal-kawza li l-istess socjeta` konvenuta irrifjutat li thallas.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-verbal tas-seduta tat-13 ta’ Jannar 2004 fejn il-Qorti diversament presjeduta hatret lil Michael Scerri bhala perit awditur biex jirrelata fuq it-talbiet u l-kontro-talba.

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta’ Ottubru 2008 fejn il-Qorti kif presjeduta illum irrevokat l-inkarigu fuq imsemmi u hatret minflok lill-perit komputista Robert Cassar.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-relazzjoni tal-fuq imsemmi perit komputista minnu konfermata bil-gurament fit-18 ta' Marzu 2010.

Semghet lill-perit komputista jixhed in eskussjoni.

Rat id-dokumenti.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma mill-fuq imsemmija periti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet imressqa mill-partijiet.

Rat l-atti kollha.

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat illi l-partijiet f'din il-kawza kellhom bejniethom relazzjonijiet kummercjali li permezz taghhom is-socjeta` konvenuta kienet tiddistribwixxi f'Malta prodotti farmacewtici prodotti mis-socjeta` attrici. Gara li wara li saru xi mergers ta' socjetajiet esteri, is-socjeta` attrici llum biddlet id-distributur lokali taghha sabiex b'hekk spiccat ir-relazzjoni kummercjali li kellhom il-partijiet. Sussegwentement inqala' dizgwid ghar-rigward ta' konteggi dwar hlasijiet pendenti reciprokament.

Ikkunsidrat illi dwar il-fatti ma tezisti ebda kontestazzjoni. Anzi, l-vertenza hija essenzjalment wahda ta' natura teknika li din il-Qorti ma tistax tiddetermina jekk mhux b'referenza ghar-rizultanzi tal-perizja minnha mitluba. Huwa ben risaput illi l-konkluzjonijiet ta' perit tekniku ma jistghux jigu leggerment imwarrba mill-Qorti partikolarment meta ma ntalbitx il-hatra ta' periti perizjuri minn dik il-parti fil-kawza li setghet ma qablitx mal-konkluzjonijiet tal-istess perit.

Il-perit tekniku, wara li ezamina d-dokumenti kollha, wasal ghall-konkluzjoni li s-socjeta` konvenuta ghandha thallas lis-socjeta` attrici s-somma ta' GBP84,200. Meta xehed in eskussjoni huwa, ghar-rigward tal-pretensjonijiet tas-socjeta` konvenuta qal illi:

“Fil-fehma tiegħi, l-ammonti li qed jigu reklamati bhala set off ma gewx sostanzjati.....ghandhom jiehdu £84,200.”

Il-Qorti tirrimarka f'dan l-istadju illi meta l-perit komputista qal li ma kienx ikkonsidra l-kontro-talba dan kien biss nuqqas ta' gharfien ta' terminu legali da parti tal-perit, ghaliex meta mitlub jagħti dettalji dwar kif hadem is-somma finali huwa spjega car li kien ikkonsidra d-dokumenti kollha u s-somom kollha mitluba.

Fis-sottomissjonijiet imressqa minnhom is-socjeta` konvenuta jikkritikaw il-perit komputista dwar il-fatt li ma kkreditatiex bi credit note fl-ammont ta' GBP 15,488. Il-Qorti fliet id-dokumenti kollha esebiti u ma sabetx din il-credit note. Lanqas ma sabet il-fax datat 11 ta' Marzu 2002 minn Hilary Agius li jingħad li jirreferi għall-istess credit note.

Lanqas ma sabet dokumenti li b'xi mod jissostanzjaw l-ammonti ta' GBP 38,915, GBP 2629 u GBP 30,346. Ghar-rigward ta' dawn is-somom, il-perit tekniku ikkonkluda (ara fol 99) illi ma gew bl-ebda mod sostanzjati minn Spiteri Maempel Limited. Fil-kuntest din il-Qorti ma tistax ma tirrimarkax dwar il-mod pjuttost legger u informali kif iz-zewg socjetajiet zammew il-kontijiet bejniethom, meta kienu qed jinnegożjaw f'somom kbar ta' flus.

Għaldaqstant il-Qorti taqta' u tiddeciedi t-talba tal-attur nomine billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta tilqa' it-talbiet ta' l-attur nomine u tikkundanna lil Spiteri Maempel Limited thallas lill-attur nomine s-somma f'Ewro ekwivalenti fid-data tal-effettiv pagament għas-somma ta' liri sterlini erbgha u tmenin elf u mitejn, bl-imghaxijiet mid-data tan-notifika tac-citazzjoni.

Taqta' u tiddeciedi l-kontro-talba billi tichad it-talbiet ta' Spiteri Maempel Limited.

Kopja Informali ta' Sentenza

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mill-partijiet fi kwoti ndaqs bejniethom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----